

Merkwaardig

In hoeverre is gebruik en het kopen van een stockfoto in een advertentie een garantie dat alles goed geregeld is? Wat is eigenlijk een portret en welk bedrag kunnen BN-ers vragen voor ongevraagd gebruik van hun portret?

Tekst: Theo-Willem van Leeuwen
van merkenbureau Abcor
Foto: Arthur van der Velde

Werken

Van Gaal in the picture

Louis van Gaal is afgelopen maanden niet alleen het onderwerp van gesprek geweest bij de fans van Manchester United maar ook in de rechtszaal. Hij heeft zich namelijk stevig verzet tegen het ongevraagde gebruik van zijn portret in een advertentie voor een schrijfwedstrijd. De foto is gemaakt tijdens het WK voetbal in Brazilië.

We zien een zittende de trainer die aantekeningen maakt in zijn notitieboekje. De advertentie verschijnt in de Telegraaf en in een vakblad.

Omdat er geen toestemming is gegeven, stelt van Gaal dat dit een inbreuk is op zijn portretrechten.

Het reclamebureau heeft de bewuste foto echter keurig gekocht bij een betrouwbaar stockbureau (Getty Images) en er is ook keurig betaald voor het gebruik van de foto. Echter de gebruiksvergoeding voor een foto is voor de fotograaf en niet voor de geportretteerde. Op grond van de auteurswet kan Van Gaal zich verzetten tegen het gebruik van zijn portret als hij daar een redelijk belang bij heeft. Een redelijk belang kan ook een financieel belang zijn, als de persoon een verzilverbare populariteit heeft. Dat geldt voor veel BN-ers en ook voor Van Gaal.

Het feit dat hij een publiek persoon is en gewoon zijn werk doet, heeft hier geen invloed op. De foto wordt namelijk niet gebruikt in het kader van nieuws, maar puur commercieel om een actie te promoten. Dan gelden gewoon de regels van het portretrecht.

En hoe zit het dan met de foto zelf, waarop zijn gezicht niet goed te zien is? Ook al is het hele gezicht niet zichtbaar, voldoende is dat de persoon herkenbaar is aan zijn lichaamshouding of andere karakteristieke trekken. Gevolg: er is sprake van inbreuk.

Bij reclame gelden andere regels

Echter is de schadeclaim van €100.000 ook redelijk? De Hoge Raad heeft eerder aangegeven dat de vergoeding recht moet doen aan

de populariteit/bekendheid van de persoon en wat die normaal als vergoeding kan krijgen. In het verleden is onze bondscoach eerder te zien geweest in en commercial van een bank (waar hij €75.000 voor kreeg). De rechter vindt dat de situatie nu anders is. In de eerdere campagne voor de bank had Van Gaal een actieve rol. Nu niet, dus de vergoeding moet lager. Als ijkpunt neemt de rechter een eerdere uitspraak waarbij een BN-er €50.000 kreeg voor het ongevraagd gebruik van zijn portret in vier landelijke kranten. Omdat het nu

maar gaat om gebruik in een grote landelijke krant en een vakblad, hamert de rechter het af op €25.000. Voor Van Gaal een principe zaak, het geld zal hij overmaken aan een goed doel, de stichting Spieren voor Spieren, waar Van Gaal ambassadeur voor is. Voor MKB-ers een uitspraak om te onthouden. Vaak wordt stockfotografie gebruikt in reclame/folders en op websites. Mocht daar herkenbaar een persoon op staan, check dan niet alleen of de licentie is betaald aan het stockbureau maar ook het portretrecht is afgekocht.